

Srta. G. Morosini. primera triple cónica
de la compañía de opereta italiana del teatro Catalunya (Eldorado).

De dijous á dijous

LA VERBENA DE SANT JOAN

La ha arribat la època de las verbenas coincidint ab la entrada de la canícula y ab la de 'ls trajes clars y de 'ls sombreros de palla!

Dicididament, aixó del istiu es una gran cosa. Si en plé regnat del *frío Bòreas*, com diria un poeta de secá, 's decideix un hom á llensar una cana al aire segons la expressió vulgar, es alló del ditxo... «Costa més lo far-siment que 'l gall.» Avants no t'has provehit del rus, *makferland*, sobretodo ó capa, de la camisa planxada y del calsat de xarol, y avants no has comptat lo que t'costa la butaqueta al «Eldorado», la entrada del ball del Liceu ó la queta del Cassino, ja quedas fret, d'acort ab l'ambient atmosfèrich. Al istiu es al revés; al istiu... tota cuca viu. Un vestidet de dril, un barre ei de palla à pesseta y cinquanta la péssa; un calsat de lona ó cuyro rós, una camisa á la *negligè*, una corbata vaporosa y ja tens la indumentaria varonil á punt de solfa.

Y si del registre mascle, passém al registre femella, encare resurten mes las ventatjas del istiu. Ab un teixit de tons clars á tres rals lo metro, s' improvisa una vaporosa *toilette*, més pròpia de sí fide ó fada ó qualsevó d' aquestas creacions antediluvianas, que no pas d' una persona de carn y ossos... ¡Y que n' amagan d' encants, eixos rosats vestits de noranta céntims la cana!..

Al hivern, si una senyora no va de *moaré*, ó de panyos de Lió ab prou feynas se la creuhen. En cambi en las hermosas verbenas de l' istiu, lo *gran succès* lo donan las telas de baratillo.

Confessém, donchs, senyors y senyoras, que l' istiu es la estació més democrática; es la era de la igualtat devant la llei... de la butxaca.

¡Visca donchs l' istiu!

Pe 'ls madrilenys, la primera verben

»que Dios envía,
»es la de San Antonio
»de la Florida.»

A Barcelona 'ns llevém mes tart. La primera verben, fins que la llei de la costum ó l' esperit d' imitació, no disposin altra cosa; es la verben de Sant Joan ó dientho en vers ab lo *Cantor del poble*:

¡Noche magnífica!
¡Noche sin par!
¡La hermosa víspera
del buen San Juan!

Aquella nit, es la confirmació oficial de la entrada del istiu. La diada de Corpus ha fet l' ofici de introductora de embaixadors, pero fins á la nit de Sant Joan, l' istiu no presenta la credencial.

Los teatros 's desbordan, servint *menús* teatrals ab la tarifa del *Comedor del Obrero*. Totas las fonts properas á Barcelona, 's vesteixen de festa. Los xavals de cada vehinat, fan la liquidació de 'ls trastos vells del any.

Aixordan l' espay los cohets y piulas de 'ls qu' encare tenen diners per gastar pólvora en salvas...

La gent surt de mare. Qui no va á atiparse de comedia á quarto 'l rengle... d' escenas, 's barreja en lo primer ball de carreró que troba; qui no té diners per arribarse al Parque de la Montanya, s' aconsola ab un parell de sardanas del Plá de Palacio y qui no té *fondos* per expressar la seva alegria ab voladors cohets; s' accontenta deixant somnis de color de rosa en lo fondo de un vas... La humanitat es aixís. Quan tocan à divertir-se, posa la diversió al alcans de totas las fortunes.

¡Y cuydado que tot te 'ls seus inconvenients, fins lo afany de divertir-se!

En lo galliner de 'ls teatros, la verben de Sant Joan sembla un ensig de *liquidació* social... ¡Figurinsel... Set actes de drama, sis de comedia, concert per una banda militar, focs artificials en lo intermedí. Total; dos rals y bon profit.

A tot aixó, lo públich p' é com un ou; la temperatura al roig blanch; sis horas d' apreturas mortals y de posicions incómodas. La set rasant toas las golas y la suhor exhalantse per tots los poros... La gent 's diverteix barato, es cert, molt barato... pero al endemá 's dona compte de que en lloch d' anar de verben, aná á guanyar jornal extraordinari.

A última hora, las galerías de 'ls teatros semblan quadros del Grecco. La són, lo cansanci y 'l suhor han deixat verdas toas las caras y quan cau l' últim teló, mes que la surtida de un co'isseu, sembla la surtida de las ánimas del Purgatori.

Y no es raro trobar á mitj Passeig de Gracia algún banch de pedra convertit en talem accidental d' algún esgarriat matrimoni ó bè en bressol de numerosa familia.

—Ep—fa un Gutierrez sotraquejant al cap de casa... Para roncar así... cada mussol á su olivo.

—¡Que mes voldria—diu l' interpelat barbotejant—que més voldria; infelís de mí!.. Son set familias y la dona. No puch pas carregármels tots á coll.

—¡Y que hareis donchs minyó?

—Esperar lo primer carro de Moncada que vagi á dur vert á la Bocaria. Com que soch del poble, lo carreer no m' ho negará. Farém carretada plena, fins al carrer de 'ls Tamborets.

Altres surten de 'ls colisseus com aquell que baixa de un trasatlántich després de tres mesos de viaje. Sembla que 'l mon dona voltas entorn seu. Y al recobrar brassos y camas després de cinch ó sis horas de immobilitat, los sembla que tornan de mort á vida.

Pero 'ls que 's diverteixen més y veuhen transcorre ab més plaher las rápidas horas de la verben son los joves d' abdós sexes que 's dedican al bell art de Terpsícore. Allá entre las ombras d' algún recóndit carreró,

iluminat vagament ab fanalets venecians que iluminan pero no delatan y al melódich só d' un arrossinat piano de maneta, ¡que se 'n passarian de verbenas de Sant Joan! Las caronas d' ellas, lluhentas per la suhor, reben los apassionats sospirs d' ells. Lo repertori del *gènero chico*, posa en joch 'lo contorneig d' una munió de cosos que vessan joventut y vida... ¡y vóltala Manela que vá de vals! ¡No se 'n fan pocas de conquistas la nit de Sant Joan!

Tot se reduheix á que al ser de matinada, camisas y calso'ets, xambras y enegós, s' hagin d' escorre... No importa. ¡Lo suhar es miixa vida!

Saludém, donchs, la entrada de las verbenas, encarregant als nostres llegidors que no 's deixin perdre la de Sant Joan. Y sobre tot molta gatzara y bullici. Per nosaltres no estiguin!

Es alló que diu lo ditxo: *Para lo que he de estar en el convento, etc., e'c.*

Puig no hem d' oblidar que desde 'l día primer del mes entrant, lo ministre Villaverde comensa á escorxarnos de viu en viu.

Sense comptar que si 'ns escapém de sas urpas, no 'ns escaparem més endavant de la profecia de la fi del mon, que un sabi a'emany ha fixat pera 'l 29 de Novembre...

Conqué... ¡á divertirse tocal!

BERTRAN DE L' OS

SONET

Avis á las solteras

LA NIT DE SANT JOAN

aboriosa en extrém, molt boniqueta,
mable com ningú, treballadora
om capritxós, 's deya Salvadora,
un cor que no era cor, era una aixe's;
ot lo jovent al veure eixa nineta
esi'java ascoltar sa veu sonora;
lla, 's mostrava ab ells halagadora
aludantlos á tots ben satisfeta.
nys atrás, va arriar la sempre hermosa
it de Sant Joan, y un home sense entranyas
urantli amor, va desfullar la rosa
bcecant lo seu cor ab artimanyas:
l poch temps las campanas fort brandavan...
asqué un nin com un sol... y 'l batejavan.

FRANCESCH COMAS.

AL BARO DE CRISTIANI

Per mes que sigui *baró*
vosté no n' ha de fer ré
si li dono una lliadó;
perque ab honor y rahó
soch tan *varó* com vosté.

Per un de la Fransa (xica)
parayguero conegut
he sabut que de la mica
de condempna s' ha rigut
perqué ningú se l' explica.

¡Ex...celentissim senyó!
No mes quatre anys de presó
li han eixit per sa proesa (!)
que ha deixat á la noblesa
de Fransa feta un *pendó*.

He ap'assat l' escrit actual
fins á la vista del fallo
del magnánim Tribunal
que, fentli gracia especial,
no li ha fallat... lo que 'm callo.

Hagués portat una brusa
ó gorra ó garibaldina
l' autor d' aquella bronquina,
y hauria anat sens' excusa
de dret á la guillotina.

Pro, 's tractava d' un ab clék
y ab la levita *crusada*
sino ab smckin ò frach,
y ha donat de revol'ada
á la justícia pe 'l sach.

Ja estava l' aristocracia
de la sang prou de desgracia
en la capital del mon,
quan vosté ab gran *sans façon*
li ha clavat 'l cop de gracia.

Un *baró* que s' ha permés
fer lo que ha fet, com qui res,
mereix que per boig se 'l tanqui;
y que, de *baró* francès,
descendeixi á *baró* yanqui.

Sa sang blava, parlant franch,
ens ha donat la gran *lata*
perque dit aixís en plata,
mes aviat que pura sang
ha resultat sang d' horxata.

A son titol nobiliari
sembla que ha tingut afany
de ferlo ben ordinari...
que un borrarxo ...de xampany
excusa tot comentari.

Ni la fama ha conseguit
del criminal que ha ferit
ab heroisme alguna volta;
perque á mes de ser... petit
son delicté, no té solta

Lo doná un cop de garrot
á un home vell, respectable,
no tan sols es censurable
sino que ni menos pot
alcansar ser *cronicable*

Ab una barra... hasta allà
sense mica de decoro
Cristiani 's fa anomená;
y alló no ho faria un moro
ni cap salvatge... cristiá.

Per lo tant, senyor *baró*,
cregui que la seva hassanya
pot ben posarla á recó.
Consti que 'ls *baróns* d' Espanya
som mes *varons* comme il faut.

PEPET DEL CARRIL.

LA TOMASA VERBENA

(Com molts)

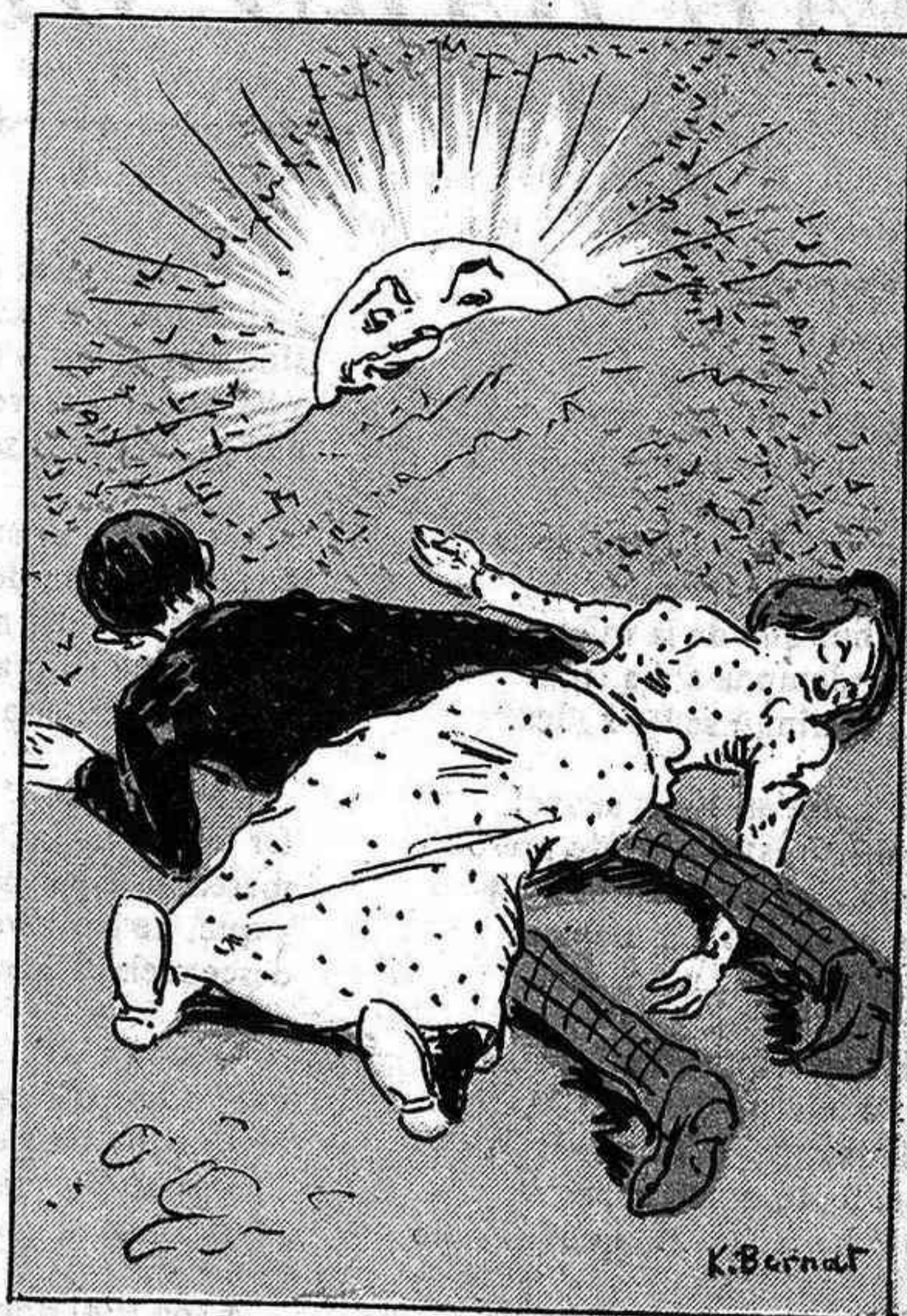
La Tibada y 'l Mosquit.
Hora: las vuyt de la nit.

Actitut en que se 'is ven,
aixís que tocan las deu.

A las dotze, ab ciencia gran
trassant esses los veuràn.

Y 'ls atrapa 'l sol ixent
borratxos completament.

Aixó, aymat lector, vol di,
que, per molts, verbena, es vi.

K. Bernat

LA TOMASA
RETALLS

—¿Diu que vosté tot ho adoba?
—¿Tot?... segons y com, Mercé,
en certa classe d' arreglos,
filla, ja no hi entench ré.

ESTH.

—Jo, en lo cas de la marquesa,
deixo al marit sense vida,
y, per mes cástich, demano
l' divorci desseguida,

—¡Si la Roseta 'm faltava
la suicidava al moment,
encar que tingues de perdre
lo tabaco eternament.

¡BONA VERBENA!

La Pepa, la meva antiga balladora de la societat «El Niño Cupido», m' havia convidat a passar ab ella la Verbena de Sant Joan, manifestantme que 'l seu home, qu' era un usurer que de tant entrat en anys, casi be 'n sortia, se trobaria a Port, Bou pera regatejar una grossa partida de banyas que tenia gran empenyo en quedárselas.

Yo, la veritat siga dita, no soch cap Sant Lluís, y tractantse d' una dona com la Pepa, que a pesar dels seus trenta quatre anys, se conserva tan fresca y apetitosa com las noyas de vint y recordant aquellas deliciosas americanas qu' havíam ballat junts al «Niño Cupido», vaig promèteli formalment, que, si tan segura estava de que 'l seu marit seria a Port—Bou pe' negoci de las banyas, aniria a passar ab ella la vigilia de Sant Joan.

En efecte, en la nit indicada, vaig arruixarme d' essencias de tota classe, vaig ferme rissar lo cabell y 'l bigoti, y quan vaig considerarme prou temptador vaig dirigirme emocionat a casa de la meva antiga balladora.

Al passar pe 'l carrer de Petrixol vaig comprar un tortell de mitja pesseta, porque no era cosa de presentarse ab las mans a la butxaca a casa d' una dona que tan galantment m' havia invitat a passar la nit ab ella.

¡Las donas, aqueixas demostracions de carinyo y y espléndides, las aprecian molt!

Quan va veurem ab lo tortell sota 'l bras, ja va dirme desseguida: Amich Baldiri; aqueix tortell es una proba de la immensitat del teu amor.

¿Y donchs? No val la pena de quedar malament per un parell de rals.

Ella, per la seva part, no va mostrarse escassa. Partidaria de la cuyna catalana havia preparat pera sopar tots dos: peus de tocino ab naps. un tall de bou a la doba, un cunill a la brasa y la corresponent morterada d' alioli. Per postres pansas y figas y una coca de pinyons; y per tot beure un moscatell de Martorell, cullita del seu oncle Tofanell.

Mentres estavam sopant ab tanta gana com amor, resolguem que, en havent sopat, nos arriaríam a Vallvidrera, ahont faríam ressope, contemplant de pas, sentats entre romanins, farigolas y ginesteras, la sublim bóveda estrellada.

Pero ¡vetaquí! que en lo precís moment en que anavam a menjarnos la coca, sentirem trucar a la porta del pis, quedant tots dos ab la sang feta un gelat de maduixa.

—¿Qui es?

—¿Qui deu ser?

—¿Y si fos lo teu?

—¡No vaig dirte que seria a Port Bou!

—¡Devegadas!... ¡Com qu' un hom está tan de pega, quan menos s' ho pensa... salta 'l marit!

Efectivament, no m' equivocava.

L' home de la Pepa, en vista de qué trucant no obtenia contestació, va preguntar pe 'l forat del pany:

—¿Pepeta que ja ets al llit? ¿Obra que soch en Corneli!

Ja no vaig volgué enterarme de res més. Vaig agafar la coca y mes que depressa vaig corre a amagarme en un armari.

—¿Ahont vas ab la coca?—va preguntarme la Pepa.

—Al amagatall dels calaveras, y m' en hi vaig ab la coca, porque una vegada 'm van tenir tancat en un armari, tres días ab las sevas nits, sense donarme ni un rosegó de pa, solzament lo marit va propinar-me un estofat que vaig estar quinze días a pahirlo. ¡Vina a tancar, si ets servida, y treu la clau del pany!

—¡Apa, qu' en Corneli s' impacienta!

—Vull dir que si ab un dia d' estarme al armari n' hi ha prou, no m' en hi fassis está dos...

—¡Cuytal!

—Gat escarmentat... ¡Tres días y un jaco!... ¡Quin marit mes bruto aquell! ¡Semblava qu' esto-vés los matalassos!

Cinch minuts teya que 'm trobava en l' amagatall tremolant com la fulla al arbre, quan vaig sentir qu' en Corneli deya: Arréglat, que la teva germana y en Ramón nos esperan pera anar a Vallvidrera.

—Es que... tinch migranya.

—Donchs, mira, ningú ho diria a jutjar pe 'ls plats bruts que veig sobre la taula.

Apa, arreglat, que ta germana 'ns espera.

Jo vaig a posarme l' americana d' alpaca que tinch al armari.

—¿Al armari?

—Si ¿que?

—Res...

—Pepeta ¿ahont es la clau?...

—¿Que no es al pany?

—Ja no te la demanaria.

—Deu haverla perdut la dona que 'ns fa las feynas. que tot ho enreda...

—No importa; faré saltar lo pany.

—¿Per què no 't posas un' altre americana?

—Es la mes fresca...

—Pero...

—Un pany desseguida es a terra.

—¡Tonta de mi! Ara recordo que te la vaig portar a ca 'l sastre porque te la escursés una mica.

—Pero, si precisament, sempre 'm queixava de que 'm venia curta.

—Segons la moda d' aquest any encare ho era poch.

—¡Semblaré un torero!

Inútil crech manifestar, que durant aquet diálech, vaig encomenarme a Deu y a tota la Cort celestial.

Al cap d' un rato vaig sentir tancar la porta del pis. Quedava sol en aquella habitació... ab la única companyia de la coca.

Lo silenci convidava a dormir. Prompte vaig ferhi petar una vacayna; pero de sopte va despertar-me un gros soroll, com si m' haguessin disparat una pistola a las mateixas orellas.

—Havía tornat, potser, lo marit?

No; l' armari continuava tancat y la habitació fosca.

Altres sorolls que seguidament se sentiren, me donaren a compendre que 'ls xicots s' entrete-

nian tirant trons, piulas y cohets.

Un dels cohets va passar gemegant per davant del armari, anant a parar dintre l' arcoba.

—¡Quina en fora—vaig pensar jo—qu' ara aquet malehit cohet calès foch a la máfega.

Tal dit, tal fet; avants de deu minuts la máfega estava encesa, il·luminant las flamas l' habitació y amenassant convertirla en ample forn, ahont jo trobés la mort, rostit com Sant Llorens.

Mirant l' incendi pe 'l forat del pany, creya trobarme contemplant un panorama d' aquells qu' ensenyan per cinch centims.

Pero ara hi havia exposició de la pell, y era precis, sortir sens perdua de temps, del armari.

Fent esforços pera sortirne, 'l moble va anar a caure al mitj de la sala, no sense haver fet a micas un gros mirall y tres ó quatre vidres del balcó.

Jo vaig quedar ajegut, com si ja estés col·locat a la mateixa tomba.

Sentint la escalfor de las flamas, donava horrosos crits de «socorro» pero ma veu quedava morta entre las parets d' aquell malehit moble.

Considerant los meus minuts comptats, vaig prometre a la Verge de la Bonanova un ciri tan alt com aquell armari, y fent luego un esfors suprem, vaig fer saltar las fustas de la part superior del moble que m' empresonava.

¡Horror! Lo lit y la calaixera cremavan com teyas, amenassant ab arbolat tota la casa.

—¡Socorro! ¡Socorro!—vaig cridar jo, vint y trenta vegadas.

La única sortida que tenia era la del balcó.

Vaig veure un llensol sobre uua cadira, y ja 'm vaig creure salvat.

Me trobava en un segon pis; fácil m' era arriarme ab lo llensol hasta 'l primer, y luego encare que fos fent un salt, me salvava de la catástrofe.

Quan vaig sortir al balcó, un públich numerós

qu' esperava 'ls aconteixements desde 'l carrer, va exclamar com un sol home: ¡Un lladre!

—Soch fill de pares pobres, pero honrats—vaig fer jo pera sossegarlos, pero 'ls brams d' aquella fiera que 'm contemplava, van demostrarme que no era cregut.

Entre morir cremat ó rebre uua palissa dels ve-hins, vaig optar per lo segon; y vaig baixar fins al primer pis.

Va sentirse un xiscle, un xiscle esgarrafós, un crit esferehidor com lo de la lleona á qui li roban los cadells.

Lo xiscle l' havia llensat la Pepeta, qu' ab en Corneli havia presenciât tota aquella escena, puig no havian anat a Vallvidrera á causa d' un repentina indisposició de la germana d' ella.

Desseguida vaig veure á un home qu' armat d' una estaca, pujava al balcó ahont jo 'm trobava, enfilant-se per una escala de ma.

L' home de la estaca, era en Corneli en persona, qui animat pe 'ls de baix que no paravan de cridar «Mateulo» va clavarme un juli, que vaig anarlo á pahir al calabosso.

Y sort que 'l jutje de guardia, era conegut meu, que de lo contrari la meua aventura hauria terminat al carrer d' Amalia.

En Corneli, que ignora encare 'ls motius que 'm portaren al seu domicili, va contentarse ab que li abonés l' import dels mobles cremats, que foren sols los de la sala y arcoba, puig gracias á la intervenció dels bombers va lograse dominar lo foch.

¡Ja 'n guardo un bon recort d' aquella verbenal! Aquest any, si á Deu plau, m' en vaig á dormir á posta de sol, com las gallinas!

A. GUASCH TOMBAS.

¿PERJURA?

—**F**ALTANTNE al jurament que vares ferme avuy eis de un altre hom, de un altre hom ab qui 't lliga 'l matrimoni fins que la mort lliberti á un de tots dos.

Ja veus si 't puch dir ¡perjura!

—Donchs m' ho dius sens motiu justificat, que 'l jurament per mi es cosa sagrada y may l' he quebrantat.

—¡Com probaràs que nó! ¡Vaja un cinisme! ¿No es cert que «seré teva» 'm vares dir?

—Cert es que 't vaig jurar: *Jo seré teva, pro... quan tú sigas meu*, vaig anyadir.

J. FERRÉ Y GENDRE.

ENTRÁ á una forda un senyor y 'l fondista li digue:
—¿Qué vol menjar per sopar?
Y ell con·está:—¿Té cervell?

F. CASTELLET PONT.

PONTIFICIAS

Avants d'ascendir al Pontificat Sixto V. anava molt encorvat y mirant á terra sempre pe 'ls carrers de Roma. Tant bon punt siguié elegit Sant Pare se li adreßá la carcanada de tal manera y caminava tant dret y tiesso, que semblava haver crescut un palm.

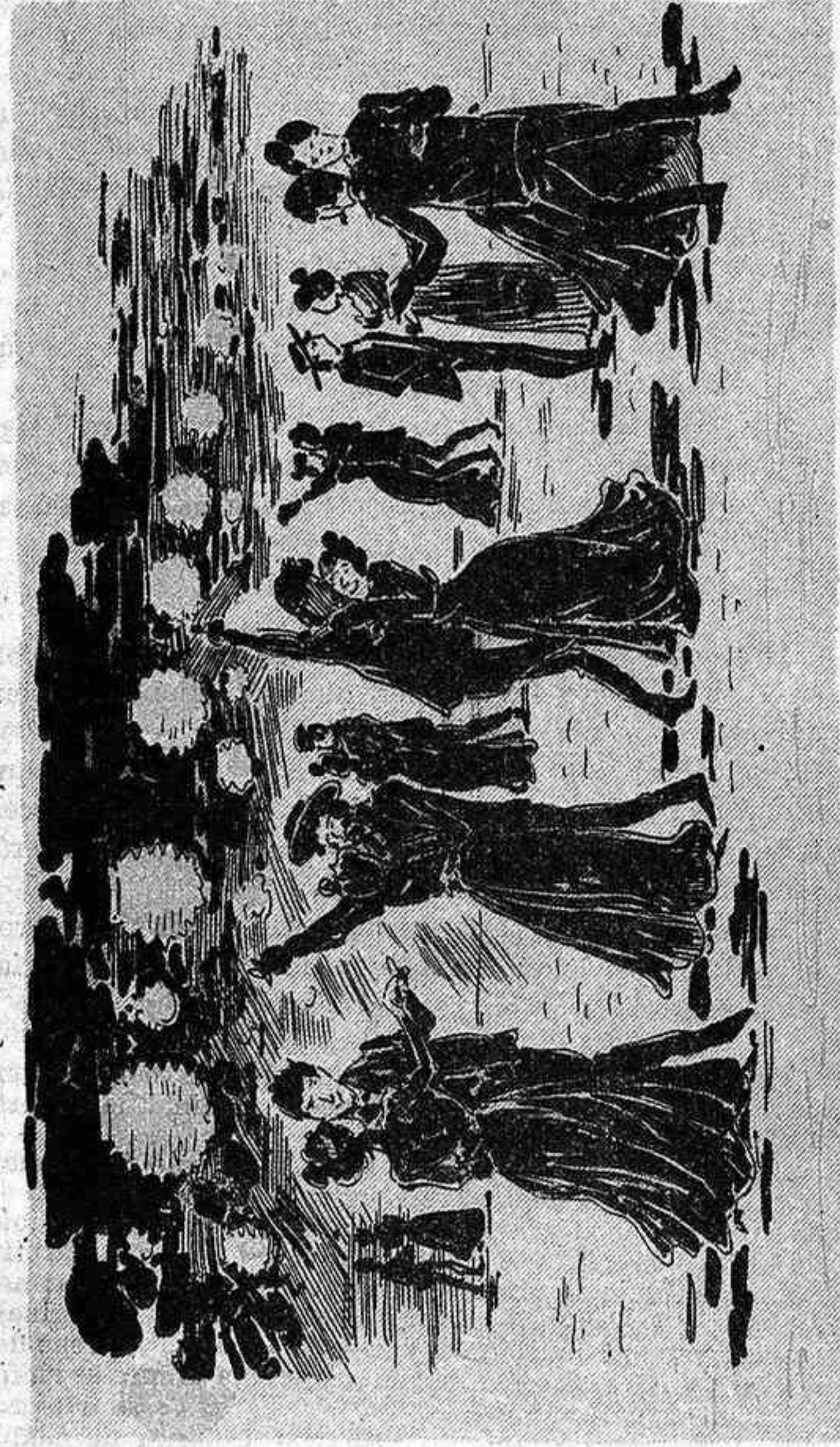
A n' els que li feyan notar lo cambi en lo seu fisich, responia:—Quan era Cardenal tenia que ajupir la esquena buscant per terra la clau de Sant Pere, are que la he trovat miro al cel per donarli laa gracias.

Lo cardenal Capeгна, home de molta carpanta, queixantse al Papa Ignocenci XI de las sátiras que contra ell se publicavan, aquet li contestá:—¡Ah, fill! qui menja molt, ha de tragar molta saliva!

—¡Aquí 's pasta cosa fina
sense ferhi compliments!
¡Bunyols! ¡Fets ab escupina
y ab altres amaniments!

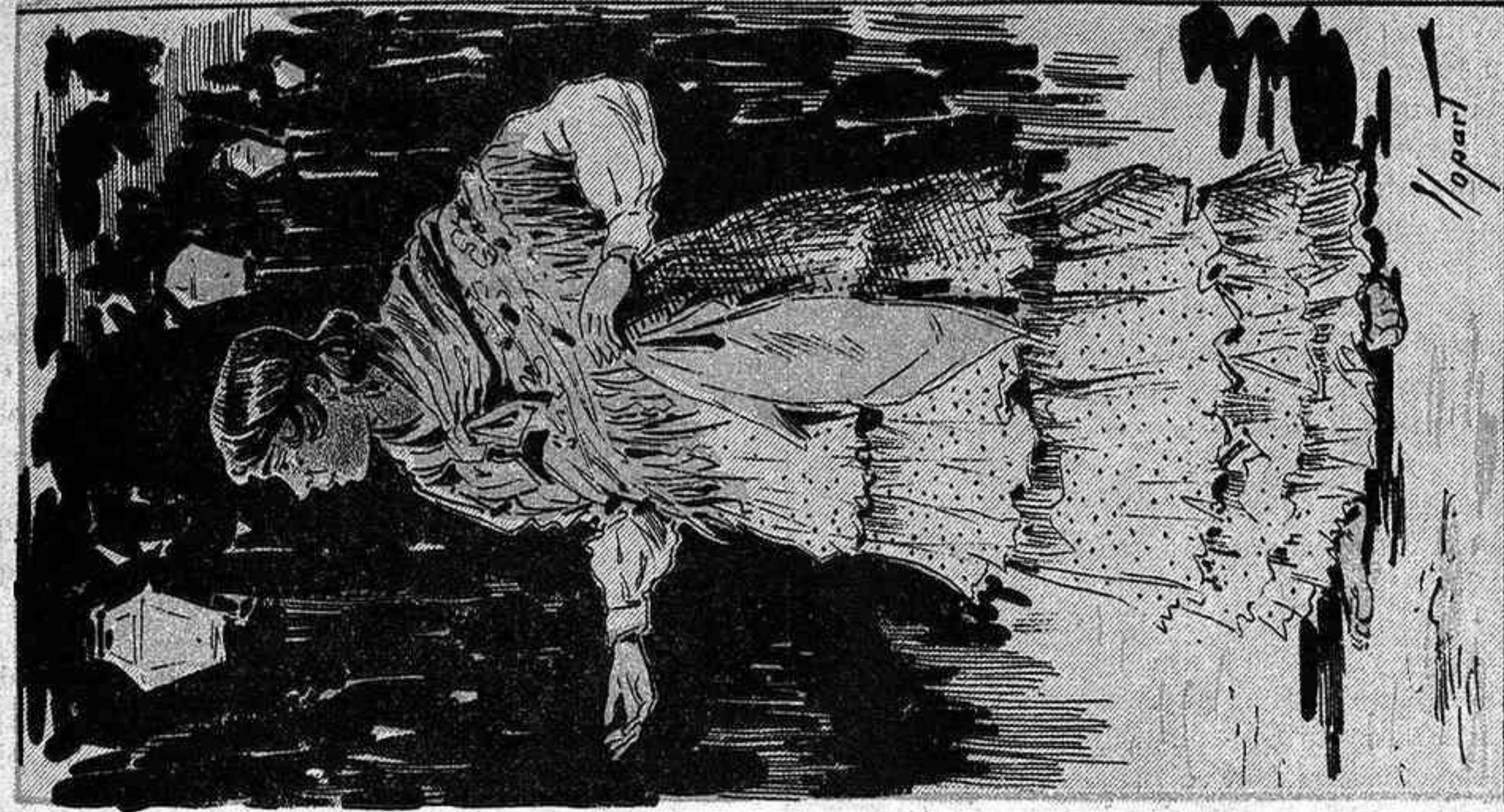
Persecució dels tiradors de
piulas y correcamas

Pel carrer, per las plassas y terrats
aixís aneu trobantlos arrapats.

Dos Joans y una Joana qu' encare 's recordan dels cobèts
y piulas de l' any passat. El primer, vá pescar'hi un gero-
glífich al ull, el segón un cremallot á la tarota y ella va
sortirne ab el nus del llombrigo escalibat.

—Oye resalao: ¡quíés que
te iga la buenaventura?

TEATROS

LIRICH

Brillantment concorregut se vejé lo benefici del primer actor Sr. Thuillier efectuat la nit del dissapte passat.

Sé posá en escena la comedia de Dumas arreglada á nostre teatro per lo Sr. Graells, *El amigo de las mujeres* la qual tant per la perfecta execusió que obtingué com per l'aplaus ab que fou rebuda se pot dir que siguié estreno. A últims del any passat aquesta obra s'estrená en lo teatro Principal, pero per una companyia deficient y tan com la companyia ho siguié la presentació escénica.

Ara en mans del Sr. Thuillier, la cosa ha variat per complert y lo que era una comedia menos que regular resulta un bon xich notable y digne per tots conceptes del gran novelista francés.

Com hem manifestat, *El amigo de las mujeres* siguié sumament aplaudida y creyém quedará de repertori en la companyia.

NOVETATS

Los germans Alvarez Quintero, que en lo teatro ja se han fet un nom, no han estat gayre acertats en sa *Vida íntima*, degut sens dupte á que ab argument propi sols per una comedia en un acte l'han volgut estirar massa y ferne una obra en dos, per lo que, resulta de poca sustancia per plat gran.

No s'pot negar que en *Vida íntima* hi ha xistes y escenas cómicas, pero no son tan expontanis y ben portats com en las obras que han donat la fama als dits germans Alvarez Quintero.

També ha fet que la obra de que ns ocupém, no acabés d'omplir, sa falta de originalitat, puig la escena més cómica de la obra, recordém haverla vista en *El filósofo de Cuenca*.

Per avuy está anunciat l'estreno de *El rey de Lydia*.

La concurrencia segueix sent la més notable de nostra societat.

TIVOLI

Mentres s'ha anat preparant la sarsuela de Vives *Don Lubis del Cigarral* s'han donat algunas representacions de *El clavel rojo* encarregantse del personatge Alberto, lo tenor Sr. Simonetti, que tant en la part declamada com en la musical hi dongué un relleu molt mes extraordinari del que hi dava lo tenor Sr. Casañas qu'és l'artista que estrená la obra. Ab lo concurs del Sr. Simonetti lo quinteto del segon acte, cada nit ha sigut aplaudidissim.

També s'ha representat la tan coneguda sarsuela *La Tempestad*, que per lo popular que es dita obra, á no tenir una execució notabilissima, ja es escoltada ab fredor. Sols sentiren aplausos sos intérpretes en lo gran concertant del segon acte.

CATALUNYA

No correspón lo públich ni á la variació del cartell ni tampoch á la importancia artistica de la companyia, puig no hi ha dupte que los artistas de la mateixa, son en son género de los mes notables que han visitat nostres teatros.

En lo trascur de la setmana ns han donat *Don Pedro dei Medina*, *Donna Juanita*, *Un ballo all'ópera*, *Una nota in prigione* y *El Polichinela* haventhi debutat en la primera la Sra. Vitale, artista sumament agraciada, de una preciosa veu, molt ben timbrada, y de correcta escola per lo que creyém que deu haver figurat en companyias de ópera. Ab justicia siguié molt ben rebuda.

En las demás obras s'hi ha observat la notable direcció del Sr. Gravina, y las envejables qualitats de las Sras. Morosini y Tani (germanas) y Srs. Meillard y Palma.

La guardarropia com no haviam vist casi en cap altra companyia. Ademés de rica, tota ella de molt gust.

Per ahir estava anunciat en definitiva l'estreno de *Fan-Fan la Tulipe*, opereta nova en Espanya, qual música es del mtre. Varney, conegut autor de la de *Los Mosqueteros grises*.

GRAN-VIA

Conforme prevejerem, concorregudissims estigueren los beneficis del Sr. Güell (Ricardo) y de la Sra. Gómez (Julia) efectuat divendres de la passada setmana y dimars de la corrent, havent pogut evidenciarse las moltas simpatias que tenen captadas, tan per la numerosa concurrencia que hi asistí, com per lo número important de regalos ab que se vejeren obsequiats.

En lo benefici del Sr. Güell, s'estrenaren dugas obretas tituladas *Posturitas* y *Lo trinxeraire*, que passaren en dita nit, per ser de benefici.

Están en porta los beneficis del mtre. Director Sr. Taberner y de la agraciada actriu Sra. Salvador (Elena) que no duptém veurels també concorreguts.

NOU RETIRO

Per fi, després d'algun aplassament s'estrená dilluns últim la sarsuela *Ya se van los quintos, madre* que ab motiu de anunciarse ser la música del mtre. Bretón, va proporcionar á la Empresa un ple extraordinari.

La bona voluntat del públich, va quedar defraudada, ja que son argument es bastant inoportú y si be la escena final de la obra es bonica y ben portada, no resulta nova y tota la acció de la obra está sacrificada pera lo final.

Respecte á la part del compositor, volém creure que al posarhi lo nom del mtre. Bretón, será sense lo seu consentiment, puig duptém que ell, hi hagi compost expofés una sola nota.

Tota la música de la sarsuela es treta de otras obras del mateix mestre, fent lo gasto principal *La Dolores*. Ab música tan poch apropiada y falta de originalitat, ditésta que l'èxit no havia de correspondre.

Ademés lo número mes important de la partitura ó siga la plegaria del tercer quadro siguié cantat per la Srta. Fernani, que aburri al públich, per no serli gens adaptat á sas facultats artisticas.

La obra ab tot, siguié un xich aplaudida.

JARDI ESPANYOL

La companyia d'aquet favoregut teatro ha sigut reforçada ab lo tenor Sr. Riuhet, que obtingué moltissims aplausos ab sa favorita obra *El diablo rojo*.

També ha sigut molt ben rebuda *El arco iris* juguet que está carregat de pebre, que per l'agrado ab que son escoltadas sas escenas sembla que es del gust del numerós públich que diariament hi asisteix.

La empresa per sa part, procura correspondrer al favor del públich, per lo que ha obtingut la privativa de varias obras, entre ellas *Casos y cosas* que s'heu estrenar avuy.

NOVETATS—CONCERTS DE EUTERPE

Pera diumenje próxim la llorejada societat coral Euterpe de Clavé, anuncia lo tercer concert matinal de la present temporada.

Lo programa no pot ser mes escullit, ja que ns forman part las pessas següents: á veus solas *Una esperanza morta* de J. Ribera, y acompanyadas ab orquesta la aplaudida jota de Clavé *a Verbena de San Juan*; lo notable coro descriptiu *La nit de Goula*, la preciosa cantata *Catalunya* de Martinez Imbert; *L'hivern* y *Brindis* per la secció de noys, originals respectivament de Gounod y Guy y ademés l'estreno del *Himne del Excursionisme* de Sadurni y com á pessas sinfónicas la serenata *Zoraida* de Orense; *Marxa de las antorxas* n.º 3 de Meyerbeer; sinfonia *Mistères d'Udolphe* de Clapisson y la *rapsodia húngara* de Lizi.

Es de esperar que ab tan nutrit programa, lo públich aymant de tals festivitats no deixará d'assistirhi.

UN CÒMICH RETIRAT,

GASTELLA EI DE SIGLE

A la plassa d' Aranjuez, el *diestro* Dominguin ha sigut objecte d' una ovació com pocas n' hi hagin. Y en mitj d' una pluja de cigarros, barrets y mocadors de pita, voleyavan las sabatas, la camisa, las calsas, els calsotets y la samarreta d' un *regenerat* que se 'n anava despullant fins á quedarse completament en estat de granota.

En la societat «La Granada Graciense» va estrenarse dijous passat lo drama «Els Joves» original del il·lustrat redactor de «La Vanguardia» Sr. Pomés.

Si las dimensions del nostre periòdich nos ho permetessin, nos ocupariem extensament de la esmentada obra, puig a pesar d'esser la mateixa, mes qu'un drama complet y madurat, un senzill esbós dramàtic, conté pous bellesas y no escassos defectes pera esser objecte d'una detinguda crítica.

Pero ja qu'aixó no 'ns es possible, permetins lo Sr. Pomés, que li manifestem que la principal equivocació del seu drama està en lo caràcter repulsiu de Maria, lo qual fora sols tolerable a ser D. Carlos un despòta, un vil, un tirà, que no ho es ni molt menos, puig no pot serho, qui, com ell, encare que mal-humorat, o'ra sa bossa a las desgracias dels parents y antigues amistats.

Veritat es qu'alguns personatges de l'obra no 's cansan de dir que D. Carlos es un vil, pero no es menos cert que l'autor no ho demostra satisfactoriament; y d'aquí, que l'auditori trobi repugnants totes las escenas entre Maria y son pare. Pera parlar com parla Maria, fora precis que don Carlos fos un ser execrable y que 'lpublich se convencés de sa vilesa, perque, d'altre modo, la protagonista del drama del Sr. Pomés, no resulta una dona embellida per l'amor, ni una fuetejadora d'errors socials, sino una desvergonyida de la pitjor especie.

Y cregui l'autor de «Els Joves» que nosaltres no estém subjectes a preocupacions de cap mena; quan se censura be, tot es censurable; pero quan s'arriba al sagrat de la familia, si no 's vol derruir, enlloch d'edificar, se necessita un tacte tan exquisit, que, considerem que pera no equivocar-se, lo mes acertat es no emprendre tasca tan complicada.

Considerada l'obra en conjunt, acusa un autor de no escàs talent; l'interés se manté fins al final y 's produheix sovint la emoció dramàtica, sense recorre a efectes de quincalleria. L'acció 's desenrotlla llisa y clarament, sense grops ni enfarfecs inútils.

Lo desempenyo, molt acertat.

No posarem punt final a aquestes ratllas, sense felicitar a «La Granada Graciense» y especialment al seu soci Sr. Niubó, pe'ls valiosos serveys que dedican a la dramàtica catalana, donant a coneixre obras dignas de tal distinció, que tal volta, per falta d'intel·ligencia de certs empresaris, estariem subjectes al mes *rigurós incògnit*.

✱

A Alba de Tormes, una jove de vint anys, anomenada Gabriela Celorrio, en vista de que 'l seu promés se negava a contraure matrimoni, va anar a trobar al *ganso* en lo camp ahont estava llaurant, y després de disputar ab ell alguns moments y comprenent que no la portaria may a la Rectoria, va treure una pistola y va dispararla contra l'ingrat, deixantlo mal ferit.

¿Fereixen y donan mort,
y son sexo débil? ¡Ca!

avuy en dia son ja
lo mes fort del sexo fort.

✱

Mr William J. Harrisson, vol arribar al Polo Nort, montat en automòvil.

Aqueix anglès—segons explica—anirà embarcat fins al estret de Behring, y desde aquet punt y montat en son automòvil marxará a través del gel, disparat com una bala de canó.

Lo sistema no pot ser més ben ideat; sols trobem a faltarhi una cosa: que será precis, pera que las montanyas de gel, no 'l deturin en sa vertiginosa carrera, qu'una brigada li vagi obrint camí, y d'aquet modo arribará allí 'hont desitja, tres dias després del judici final.

✱

En lo Senat y en lo Congrés, continúan las batussas (de boquilla) dels més notables galls de la política.

Parla 'l comte de las Almenas en lo Senat, y diu que 'l general Primo de Rivera, hauria de portar un bon tupé, en lloch del plomall de son casco.

L'esmentat general, després d'un llarg discurs en que procura sincerarse, exclama, fixant la vista en lo comte «cree el ladrón que todos son de su condición.»

Lo president s'escruxeix al sentir tals paraulas, y invita al general a que las retiri; pero 'l senyor comte, posant cara de perdonavida, replica «No 's molesti Sr. President, que sent de qui son las paraulas, no me ofenen.»

Aquestas qüestions, los que no som politichs las arreglem a clatelladas.

✱

En lo mateix Senat, diu lo esmentat comte, que l'anterior Govern fou un traïdor.

Lo president, (Martínez Campos) agita la campanilla. En Durán y Bledas: Protesto de las frases del Sr. Comte y demano que las retiri.

Lo Sr. Comte: Diguem, donchs, que 'l Govern passat fou indigne.

D. Pio Gullón: No hi passo; protesto d'aqueixas paraulas.

Lo Sr. Comte: Diguem donchs, que va ser un *sant*. (Subratllada la última paraula.)

Durán y Bledas, (indignat.) No puch permetre que 's tracti de sant al Govern d'en Sagasta.

Lo Sr. Comte: Ja que no podem entendrens, suplico al Sr. President (Martínez Campos) que fent de jutge en aquesta qüestió, substituïxi com li acomodi las mevas paraulas.

Martínez Campos: Bueno, donchs, com que no pot matarse tot lo qu'es gras, se consignará en la acta que 'l Govern passat fou un «torpe.»

Gran esvalot; alguns senadors se trenquen de riure.

Lo general de las *corazonadas* al cap d'un' hora llarga, 's dona compte de que ha ficat los peus a la galleda, y que no es lo mateix presidir una sessió del Senat, qu'extasiarse llegint las alegres novelas de Paul de Koch.

✱

Parla D. Manel Girona; D. Manel Girona, regenerador:

«La gran falta d'aquet país, es que son molt poch los que saben fer números. Fà dos anys que un ministre d'Hisenda se va veure en gran apuros pera fer una senzillíssima operació de dividir.»

D. Manel, sempre tan exagerat.

Ja li assegurem nosaltres que 'l ministre mes *tarambana*, es capás de *dividir* al país per la meitat, *multiplicant* cada moment los impostos.

Si hagués parlat de tocar lo violí y proporcionar estanchs, ja fora altra cosa.

Aixó 's reserva a intel·ligencias privilegiadas.

Com D. Manel, posem per cas.

✱

Alguns vehins de Sant Andreu s' reuniren lo diumenge passat pera oposarse ab totas sas forsas á la denegació recayguda en l' expedient que tenian produhit pera que dita població fos segregada d' aquesta capital.

Un dels concurrents va proposar á la junta, sent la proposició aprobada, que pera fer veure al Govern que tots los vehins de Sant Andreu desitjan la segregació, cada un d' ells escribis tres cartas, una al Govern, altra al major-dom de *Palacio*, y altra á la premsa de Madrid, protestant de que no se 'ls concedeixi l' autonomia municipal.

Per lo bé que volém als simpatichs vehins de la barriada aludida, hem de manifestarlos que dit procediment ha de donarlos pessims resultats.

¡Que més vol lo Govern que cobrar rals de sellos! ¡Que n' haurian d' enviar de cartas á Madrid!

¡Val més gastarse 'ls quartos en pans de tres lliuras!

✱

En lo Missatge que 'l Consell Colonial d' Alemanya, ha dirigit al emperador Guillelm, se diu que la nació alemana li deurá etern recort de gratitut, per la adquisició de varias possessions espanyolas.

Nosaltres guardarém també etern recort del Govern que las ha venudas.

✱

Lo diputat per Sant Feliu, D. Lluís Sedó, al discutir lo pressupost del Estat, ha dit que «las reformas del senyor Villaverde poden donar resultat ó no poden donarlo.»

Pera aquet viatge no necessitavam alforjas.

Pera exposar un criteri tan elevat, bastava cridar als célebres doctors de «El rey que rabió»; aquells que al ser cridats per emetre dictámen sobre l' estat d' un gos, asseuran que tant pot ser rabiós com no serho.

✱

Dissapte vinent en lo teatro del «Casino Andresense» tindrí lloch l' estreno del drama en tres actes original del reputat escriptor Ignasi Iglesias *La Resclosa* y del quadro dramátich en un acte del nostre antich colaborador J. Casanova Ventura titulat *Pobre cego!* De totas dugas obras tenim bonas noticias, que 'ns permeten augurar un éxit. Celebrarém qu' aixís siga.

✱

Lo periódich de París *Le Siècle* ha publicat un ben fonamentat article, demanant que s' prohibeixi als jesuitas la residencia en territori francès, y que de no efectuar-se sa expulsión se 'ls negui la intervenció en la ensenyansa pública.

Fem igual instancia per lo que s' refereix á la plaga de jesuitas que tenim á Espanya, los quals fan més mal qu' una peste als pobres mestres y mestras qu' han invertit anys y diners en estudiar una carrera.

✱

Sembla que la conferencia del desarmament celebrada á la Haya ha fracassat.

De moment se diu que se suspendrá pera continuarla á la tardor próxima ó á principis d' hivern.

Ja diguerem qu' aixó de la pau universal lograda pe 'l desarmament, eran *romansos... y armas al hombro*.

Y desgraciadament, no 'ns hem equivocat!

✱

S' han unit en indisoluble llas, nostre amich lo celebrat acróbata *Signor Alessandro Briatore* y la simpática y hermosa senyoreta Emilia Alegria Ramirez, filla de D. Vicents y Donya Miquela, ex-empresari y ex-directora del Circo Equestre que durant molts anys va funcionar en la Plassa de Catalunya, y últimament en lo Tivoli.

Desitjem als joves esposos una interminable lluna de mel,

FESTAS MAJORS

Tenim lo gust de participar á las societats recreativas y á tota clase de centres de poblacions ahont tinga de celebrarse festa major, que hem acabat de confeccionar en nostres tallers, un surtit inmens de artístichs cromos desde 'ls mes senzills y económichs als mes preciosos y elevats de preu, propis pera

PROGRAMAS, INVITACIONS,

TITOLS de SOCI, de FORASTER

y de ABONAT, etc., etc.

PREUS INCOMPREENSIBLES

CARNETS DE TOTES CLASSES

LITOGRAFIA BARCELONESA de
RAMÓN ESTANY

6, CARRER DE SANT RAMÓN, 6

Telegramas

Del nostre servey... obligatori

Presidencia, 20.—Amichs de LA TOMASA, feu lo favor d' enterarvos del projecte de pressupost y digueume luego si ab un socio com lo que tinch á *Hisenda* no s' va á tot arreu. Potser no arriarém á aixugar lo déficit; pero la sang dels espanyols, jo us ho asseguro.

Sil-vela.

Hisenda, 20.—No s' escapa ni una rata. Com si fossin formigas, los espanyols han de venir, encare que 'ls reventi 'l cansanci, á omplir los engolidors graners del Estat. Us recarrego 'l tabaco y 'l sucre, pera que escupiu mentres fumarém nosaltres y perque no convenen las dolsors, havent de conservar l' amargura de las perduas colonials, puig ab amargors y no ab dolsesas, hem de regenerarnos. Ni 'ls cessants ni 'ls cómichs de la llegua, s' escaparán de las mevas grapas; establiré una contribució per cada badall de gana que fassin. En quant als sous del Palau, no m' hi atrevit á tocarlos ni en dos pessetas, per por de que 'ls perjudicats s' en haguessin d' anar algún dia al llit sense sopar. Tinch en estudi nous impostos pe 'ls que *mirin contra 'l Govern* y pe 'ls que estornudin sense avisar ab dos dias d' anticipació.

Villa... erda

Congre-es, 20.—Després d' haverme estudiat detingudament lo presupost, afirmo que son unas llenguas *vespertinas*, los qu' en digan mal. Per mi, lo presupost, lo mateix pot salvar la Patria que ser de pessims resultats. Crech que 'ls doctors de «El rey que rabió» estarán conformes ab lo meu elevat criteri.

Lluisset Sadó.

Vanguardia, 20.—Estich terminant un drama, en que una mocosa, per capritxo sols, se fa ab pebrots y tomátechs al autor dels seus dias.

Pom-es.

CORRESPONDENCIA

(Tancada 'l dia 28 del corrent.)

Martingala: la seva poesia es molt defectuosa.—D. Nogué: lo mateix li dich.—Dr. Tranquil: lo pensament no está mal, pero la versificació es molt descuydada.—Un de Sant Gervasi: publicarém un trenca-closcas y la conversa. F. Comas: Deu ser «diamela»

Lo que no s' menciona no serveix.

GRAN LIQUIDACION
III VERDAD III
a EVALUAR
PRECIO

31 Jan 1911

ESPAÑA
5 cent.

BALEARES
500 PTAS

CANARIAS
5.000.000

CAROLINAS
25.000.000 Jy

0.00